

Sygn. akt III AUa 296/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja (spr.)
Sędziowie:	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska SO del. do SA Jacek Chaciński
Protokolant: p.o. protokolanta sądowego Sylwia Zawadzka	

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2018 r. w Lublinie

sprawy W. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 2 lutego 2018 r. sygn. akt VIII U 349/17

uchyla zaskarżony wyrok w punkcie I i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Lublinie do ponownego rozpoznania.

Jacek Chaciński Elżbieta Czaja Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska

Sygn. akt III AUa 296/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 grudnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił W. L. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu swego stanowiska organ rentowy, powołując się na art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. 2015, poz. 748 ze zm.) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.) wskazał, że

wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku wykazał ogólny staż ubezpieczeniowy wynoszący co najmniej 25 lat, ale nie wykazał 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku.

Do pracy w warunkach szczególnych Zakład nie uwzględnił okresu zatrudnienia od 24 stycznia 1975 roku do 2 maja 1975 roku, ponieważ świadectwo pracy z (...) w Ł. zawiera inną datę urodzenia niż wnioskodawca podał w dokumentach, natomiast uwzględnił okres od 1 lutego 1982 roku do 21 lipca 1993 roku pracy w warunkach szczególnych w Społecznym Przedsiębiorstwie (...)w R..

W. L. złożył odwołanie od powyższej decyzji, w którym wnosił o jej zmianę i ustalenie prawa do emerytury. W uzasadnieniu wskazał, że domaga się zaliczenia do pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od 13 maja 1975 roku do 30 czerwca 1981 roku w Przedsiębiorstwie (...) w D. (...). Wniósł także o uznanie świadectwa pracy z Górnośląskich Zakładów Produkcji (...) w B. z uwzględnieniem prawidłowej daty urodzenia.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 2 lutego 2018 roku Sąd Okręgowy w Lublinie zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił W. L. prawo do emerytury od(...)(pkt I), oraz stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie prawa do świadczenia w przepisany terminie.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia.

W. L. urodził się w dniu (...), wniosek o emeryturę złożył 12 grudnia 2016 roku. Organ rentowy uwzględnił wnioskodawcy 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 11 lat, 5 miesięcy i 5 dni pracy w warunkach szczególnych.

Bezspornym jest, że wnioskodawca od dnia 13 maja 1975 roku do 30 czerwca 1981 roku pracował w Przedsiębiorstwie (...) – (...) w D.. Ze świadectwa pracy wynika, że od dnia 13 maja 1975 roku do dnia 1 maja 1980 roku pracował w charakterze betoniarza drogowego, zaś od dnia 2 maja 1980 roku do dnia 30 czerwca 1981 roku jako maszynista, operator koparki. W dniu 13 czerwca 1978 roku uzyskał uprawnienia III klasy na spycharki do 100 KM, na koparki jednoznaczniowe do 0,6 m 3. Służbę wojskową odbywał od dnia(...)do dnia (...).

Przed wojskiem skarżący pracował jako betoniarz drogowy i pomocnik operatora na spycharce i koparce. Pracował przy wyrównywaniu nawierzchni betonowej, kładł krawężniki i tłuczeń pod budowę wewnętrznych zakładowych dróg na terenie Huty (...). Po odbyciu służby wojskowej pracował tylko w charakterze operatora koparki gąsienicowej i spycharki typu(...)robiąc głębokie wykopy. Operatorów było około 1500, pracowano w 8–10 osobowych w 24 brygadach budowlanych, wnioskodawca obsługiwał kilka brygad, ilość sprzętu nie była duża. W razie awarii skarżący pracował na sprzęcie zastępczym.

Stan faktyczny został ustalony w oparciu o przytoczone dowody z dokumentów zawarte w aktach sprawy i aktach organu rentowego. Sąd obdarzył wiarą zgromadzone w sprawie dowody nieosobowe w postaci dokumentów, w tym umowy o pracę, angaże, pisma pracodawcy, na podstawie których w powiązaniu z relacją wnioskodawcy, możliwe było ustalenie wykonywanych przez niego czynności.

Sąd obdarzył również wiarą zeznania świadków: S. M. i J. W. na okoliczność świadczenia przez odwołującego pracy w charakterze operatora koparki i spycharki, także betoniarza drogowego. Świadek S. M. pracował w tym samym zakładzie pracy na analogicznym stanowisku pracy jak skarżący (betoniarz), świadek J. W. jako betoniarz - zbrojarz. W ocenie Sądu, dysponowali wiedzą na temat rodzaju pracy i zakresu czynności wnioskodawcy z uwagi na wspólny, wieloletni okres pracy ze skarżącym w tym samym zakładzie pracy, mieli sposobność dokonania oceny okoliczności, o których zeznawali. Sąd uznał także za wiarygodne zeznania wnioskodawcy co do charakteru zatrudnienia w szczególnych warunkach. Skarżący w toku postępowania w sposób szczegółowy opisał, jakie czynności wykonywał i na czym polegała jego praca. Sąd uznał, że odwołanie wnioskodawcy jest zasadne.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2016, poz. 887 ze zm.) mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura, taka przysługuje pod warunkiem nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Według art. 32 ust. 2 cytowanego artykułu za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W rozpoznawanej sprawie bezspornym było, że wnioskodawca w dniu (...) ukończył 60 lat oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Sporna zaś pozostawała kwestia, czy wnioskodawca posiada wymagany okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu, wnioskodawca udowodnił wymagany ustawą staż co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Sąd zaznaczył, że wnioskodawca występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia, nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z okresu zatrudnienia w (...). Taka sytuacja nie może jednak dyskwalifikować możliwości ubiegania się o przedmiotowe świadczenie. Sąd, w przeciwieństwie do organu rentowego, nie jest związany określonymi środkami dowodowymi, co oznacza to, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami.

Stosownie do utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach. W wyroku z dnia 22 kwietnia 2009 roku, II UK 333/08, LEX nr 1001310 Sąd Najwyższy wskazał, iż w spornych przypadkach, uwzględnienie okresów wykonywania pracy szkodliwej lub uciążliwej wymaganej do przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym, następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale szkodliwego zatrudnienia. Co więcej, dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 czerwca 2010 roku, II UK 21/10, Lex nr 619638).

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy od 13 maja 1975 roku do 30 czerwca 1981 roku (6 lat, 1 miesiąc i 19 dni) i w tym okresie wykonywał pracę maszynisty ciężkich maszyn budowlanych wymienioną załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia lutego 1983 roku w wykazie A, dziale V, poz. 3. Powyższe zatrudnienie jest wymienione w przepisach resortowych tj.

załączniku do zarządzeniu Nr 16 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 roku w wykazie A, w dziale V tj. w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych) poz. 3 pkt. A1 - maszynista koparek i ładowarek jednonaczyniowych i wielonaczyniowych (Dz.Urz. MRiGŻ nr 2, poz. 4).

Łącznie z okresami uwzględnionymi przez ZUS (11 lat, 5 miesięcy i 5 dni), wnioskodawca wykazał 17 lat, 6 miesięcy i 24 dni okresów pracy w warunkach szczególnych.

W związku z powyższym wnioskodawca posiada na dzień 1 stycznia 1999 roku 25 lat okresów składkowych, nieskładkowych i uzupełniających, w tym ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Zdaniem Sądu również zatrudnienie w charakterze operatora urządzeń scalających i operatora transportu ciężkiego wykonywane w okresie od 24 stycznia 1975 roku do 2 maja 1975 roku winno być zaliczone do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych. Błędnie wpisana data urodzenia wnioskodawcy nie może niweczyć prawa do ustalenia pracy w tym charakterze, jednakże sąd nie analizował tych okoliczności wobec faktu uznania okresu zatrudnienia warunkach szczególnych wynoszącego ponad 15 wymaganych ustawą lat.

Spełnienie przez wnioskodawcę pozostałych przesłanek do przyznania mu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach nie było kwestionowane. Wnioskodawca w dniu (...) ukończył 60 lat życia i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

W myśl postanowień art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa.

Z uwagi na treść cytowanych powyżej przepisów, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia(...) (wniosek o emeryturę złożony w dniu 12 grudnia 2016 roku).

W niniejszej sprawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie ponosi odpowiedzialności z art. 118 ust. 1a powołanej ustawy. Dopiero w toku postępowania przesłuchano wnioskodawcę i świadków oraz dopuszczono dowód z dokumentów zawartych w aktach osobowych wnioskodawcy. Dowodami tymi nie dysponował organ rentowy, a zatem nie mógł dokonać prawidłowej oceny zasadności roszczenia wnioskodawcy o ustalenie prawa do emerytury w warunkach szczególnych.

Z tych względów i na podstawie powołanych przepisów oraz na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wniósł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. zaskarżając wyrok w punkcie I.

Wyrokowi zarzucił:

- naruszenie przepisów prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 184 ust. 1 i art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku (Dz. U. z 2017 poz. 1383 ze zm.) w zw. z § 2 ust. 1 i § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) poprzez przyjęcie, że ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki do ustalenia emerytury za pracę w szczególnych warunkach,

- naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów,

- sprzeczność ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki do ustalenia emerytury za pracę w szczególnych warunkach w tym ponad 15 letni okres pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Podnosząc powyższe organ rentowy wniósł w zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Organ kwestionuje zatrudnienie na stanowisku betoniarza, tj. okresu od 13.05.1975r., do 1.05.1980r. podnosząc, że przeniesienie na stanowisko operatora koparki nastąpiło od dnia 2.05.1980r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna w sposób skutkujący uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji. Sąd ten bowiem nie dokonał ustaleń koniecznych dla rozstrzygnięcia sprawy, a wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia w całości postępowania dowodowego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, potrzeba prowadzenia w całości postępowania dowodowego występuje nie tylko w sytuacji, gdy Sąd w ogóle nie prowadzi takiego postępowania ale także wówczas, gdy postępowanie dowodowe zawiera wady niepozwalające na dokonanie jakichkolwiek ustaleń istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2008 roku, I CSK 51/08 – LEX nr 465963).

Taki stan rzeczy, zdaniem sądu odwoławczego, zachodzi w sprawie niniejszej. Przeprowadzone bowiem przez sąd pierwszej instancji dowody, w tym przede wszystkim zeznania świadków i ubezpieczonego mają charakter ogólnikowy, nie odnoszą się do znajdującej się w aktach dokumentacji pracowniczej dotyczącej przebiegu zatrudnienia, zawierają sprzeczności, a w rezultacie nie mogły stanowić podstawy koniecznych ustaleń faktycznych.

W rozpoznawanej sprawie przedmiotem sporu jest prawo ubezpieczonego do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Przypomnieć należy, że pracą w szczególnych warunkach jest praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Na etapie postępowania apelacyjnego spór sprowadza się do oceny charakteru zatrudnienia wnioskodawcy od 13.05.1975r. do 1.05.1980r. Organ rentowy podnosi w apelacji, że przeniesienie wnioskodawcy na stanowisko operatora koparki nastąpiło od dnia 2.05.1980r.

Zdaniem sądu I instancji przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy od 13 maja 1975 roku do 30 czerwca 1981 roku (6 lat, 1 miesiąc i 19 dni) i w tym okresie wykonywał pracę maszynisty ciężkich maszyn budowlanych wymienioną załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia lutego 1983 roku w wykazie A, dziale V, poz. 3.

Tymczasem, z niezwykle pobieżnych ustaleń sądu wynika jedynie, że wnioskodawca od dnia 13 maja 1975 roku do 30 czerwca 1981 roku pracował w Przedsiębiorstwie (...) – (...) w D.. W świadectwie pracy wskazano, że od dnia 13 maja 1975 roku do dnia 1 maja 1980 roku pracował w charakterze betoniarza drogowego, zaś od dnia 2 maja 1980 roku do dnia 30 czerwca 1981 roku jako maszynista, operator koparki. W dniu 13 czerwca 1978 roku uzyskał uprawnienia III klasy na spycharki do 100 KM, na koparki jednonaczyniowe do 0,6 m³. Służbę wojskową odbywał od dnia(...)do dnia (...).

Stwierdzenie sądu I instancji, że wnioskodawca już od 13 maja 1975 roku wykonywał pracę maszynisty ciężkich maszyn budowlanych wymienioną załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia lutego 1983 roku w wykazie A, dziale V, poz. 3. pozostaje w rażącej sprzeczności z dalszymi wywodami, gdzie wskazano, że przed wojskiem wnioskodawca pracował jako betoniarz drogowy i pomocnik operatora na spycharce i koparce. Pracował przy wyrównywaniu nawierzchni betonowej, kładł krawężniki i tłuścić pod budowę wewnętrznych zakładowych dróg na terenie Huty (...).

Sąd wskazał też, że dopiero po odbyciu służby wojskowej wnioskodawca pracował wyłącznie w charakterze operatora koparki gąsienicowej i spycharki typu(...)robiąc głębokie wykopy. Okoliczności te zostały potwierdzone zeznaniami świadków S. M. k. 38 v-39, J. W. k. 32 a.s.), jakkolwiek słuszne są wątpliwości podnoszone przez organ rentowy, który akcentuje datę uzyskania przez wnioskodawcę uprawnień na spycharki i koparki jednoznaczniowe do 0,6 m³, co nastąpiło w dniu 13 czerwca 1978 roku

Ustalenie, które okresy pracy wnioskodawcy należy zaliczyć do wykonywania pracy w warunkach szczególnych, jest kluczowe dla oceny możliwości zaliczenia okresu służby wojskowej i co za tym idzie zasadności decyzji organu rentowego, odmawiającej wnioskodawcy prawa do emerytury. Analiza materiału dowodowego sprawy, wbrew stanowisku Sądu pierwszej instancji, nie pozwala na jednoznaczne ustalenie, że ubezpieczony we wskazanych przez sąd okresach wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Podzielając poglądy, odwołujące się do orzecznictwa Sądu Najwyższego, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy (rzeczywiście wykonywanych zadań pracowniczych), wskazać należy jednak, że zaliczenie danego okresu pracy do uprawnień emerytalnych wymaga precyzyjnych, jednoznacznych i pewnych ustaleń znajdujących oparcie w całości dowodów sprawy. Charakteru takiego, jak słusznie zauważa apelujący, nie posiadają ustalenia dokonane w rozpoznawanej sprawie. Trafny zatem jest zarzut sprzeczności tych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, jak też zarzut przekroczenia przez Sąd zasady swobodnej oceny dowodów. W rozpoznawanej sprawie Sąd pierwszej instancji, jak już zasygnalizowano wyżej, w swoich ustaleniach oparł się na ogólnikowych zeznaniach ubezpieczonego oraz świadków, nie uwzględniając treści dowodów w postaci dokumentów znajdujących się w aktach osobowych.

Okolicznością, która może mieć także istotne znaczenie jest zatrudnienie wnioskodawcy od 24 stycznia 1975 roku do 2 maja 1975 roku. Zdaniem Sądu I instancji ten okres pracy w charakterze operatora urządzeń scalających i operatora transportu ciężkiego winien być zaliczony do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych. Ma rację sąd I instancji, że błędna data urodzenia wnioskodawcy nie może niweczyć prawa do ustalenia pracy w tym charakterze, jednakże sąd nie analizował tego okresu zatrudnienia wobec faktu uznania okresu zatrudnienia warunkach szczególnych wynoszącego ponad 15 wymaganych ustawą lat.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd Okręgowy, z zachowaniem inicjatywy dowodowej stron, szczegółowo ustali istotne dla sprawy okoliczności, w tym zakres zadań wnioskodawcy oraz faktycznie wykonywane czynności w spornych okresach. Rozstrzygnięcie w jakich okresach wnioskodawca pracował stale i pełnym wymiarze w warunkach szczególnych ma kluczowe znaczenie dla oceny możliwości zaliczenia służby wojskowej do stażu pracy w warunkach szczególnych. Następnie, po ocenie całości zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, sąd wyda stosowne rozstrzygnięcie w sprawie.

Mając powyższe na uwadze, na mocy art. 386 § 4 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

Jacek Chaciński Elżbieta Czaja Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska